

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1977.

23 JUIN 1977

PROPOSITION DE LOI

visant à promouvoir la coordination et l'harmonisation de la politique en faveur des handicapés.

(Déposée par Mme Wivina Demeester-De Meyer.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Une série impressionnante de mesures ont été prises peu à peu depuis 1960 en vue d'améliorer l'action en faveur des handicapés. La législation a connu une évolution rapide et la politique sociale a progressé.

Les subsides aux établissements se sont accrus sans cesse. Le développement de l'enseignement spécial a été très satisfaisant. Le législateur s'est souvent préoccupé des besoins immédiats des handicapés et de ceux qui en ont la charge. C'est ainsi qu'ont vu le jour : en 1963 la loi sur le reclassement social des handicapés, en 1967 l'arrêté royal (n° 81) créant un Fonds de soins médico-socio-pédagogiques pour handicapés, en 1969 la loi relative à l'octroi d'allocations aux handicapés et, en 1970, la loi sur l'enseignement spécial. L'instauration des allocations familiales majorées remonte à une date plus lointaine encore.

Mais entre-temps le handicapé même et sa famille sont de plus en plus tenus à l'écart dans la société et cette situation ne les satisfait pas. Tous ces grands établissements sont-ils bien nécessaires ? D'autre part, les opinions diffèrent au sujet des résultats de l'enseignement spécial. Les enfants handicapés y reçoivent un enseignement très spécialisé, mais simultanément ils sont isolés de la société. Devenus adultes, ces enfants vivent dès lors en dehors du monde normal.

Le fonctionnement du Fonds national de reclassement social et du Service des allocations aux handicapés soulève également certaines critiques.

Certains ne comprennent pas pourquoi les uns bénéficient d'allocations familiales majorées et les autres pas.

Un malaise général se propage ainsi. Les handicapés eux-mêmes envahissent la rue pour réclamer leur intégration sociale et une meilleure coordination.

Un certain nombre d'aspects de la politique en faveur des handicapés doivent donc être réexaminés d'urgence, en rai-

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1977.

23 JUNI 1977

WETSVOORSTEL

ter bevordering van de coördinatie en de harmonisering van het gehandicaptenbeleid.

(Ingediend door Mw Wivina Demeester-De Meyer.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sedert 1960 zijn langzamerhand indrukwekkende pakketten maatregelen met het oog op de verbetering van de toestand inzake gehandicaptenzorg tot stand gekomen. De wetgeving kende een snelle evolutie. Het sociaal beleid ging er op vooruit.

De instellingen werden steeds beter gesubsidieerd. Het aangepast onderwijs werd goed uitgebouwd. De wetgever speelde vaak direct in op de noden van de gehandicapten en van hun begeleiders. Zo kregen wij in 1963 de wet op de sociale reclassering van minder-validen, in 1967 het koninklijk besluit (n° 81) tot instelling van een Fonds voor medische-sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, in 1969 de wet op de toekenning van tegemoetkomingen aan minder-validen en in 1970 de wet op het buitengewoon onderwijs. Reeds lang voordien werd de verhoogde kinderbijslag ingevoerd.

Maar de gehandicapte zelf en zijn familie geraken intussen meer en meer aan de rand van de maatschappij en daar voelen ze zich niet goed. Zijn die grote instellingen nu allemaal wel vereist ? Ook over de resultaten van het buitengewoon onderwijs lopen de meningen uiteen. Het gehandicapte kind krijgt er een zeer gespecialiseerd onderwijs, maar tegelijk wordt het er maatschappijvreemd gemaakt. Eens volwassen staan deze kinderen dan meteen buiten de normale wereld.

Ook op de werking van het Rijksfonds voor sociale reclassering en van de Dienst voor tegemoetkomingen aan minder-validen is er kritiek.

Sommigen begrijpen niet waarom de enen wel en de anderen geen verhoogde kinderbijslag krijgen.

Zo groeit een algemeen onbehagen. De gehandicapten zelf komen op straat. Zij vragen om sociale integratie en om een betere coördinatie.

Een zeker aantal aspecten van het gehandicaptenbeleid moet dus dringend opnieuw worden onderzocht, niet alleen

son non seulement du mécontentement croissant des handicapés, mais encore de la nécessité de coordonner et d'harmoniser les nombreuses lois qui régissent la politique en faveur des handicapés. La participation des intéressés, les nouvelles techniques d'intégration et la coordination doivent permettre de réformer la législation dans le sens d'une intégration sociale réelle.

Mener une vie intégrée signifie que l'implication de chacun, donc aussi du handicapé, dans la vie sociale est la même. Cela ne signifie pas que le handicapé est, à tout point de vue, l'égal de l'homme « normal », mais cela signifie qu'il est pleinement accepté tel qu'il est et qu'il doit pouvoir être intégré au processus de production comme il l'entend, avec son apport personnel, même si celui-ci est peut-être limité. Chacun peut jouer un rôle dans le processus de production, cependant il ne peut être exigé de tous une efficacité maximale.

Le désir intense de mener une vie intégrée est peut-être une réaction contre la tendance toujours plus grande à placer les handicapés dans des établissements qui, sans doute, sont toujours plus beaux, mais contribuent à leur isolement de la société normale.

Le handicapé doit être rendu aussi indépendant que possible, de manière qu'il puisse faire pleinement usage de ses possibilités. L'intégration consiste à donner et à prendre. Tout individu remplit sa tâche dans la société et participe aux décisions qui l'intéressent. Chacun doit vivre personnellement sa vie, et non subir celle-ci. Ainsi, les handicapés doivent-ils pouvoir participer à la définition de leur environnement futur et cette possibilité doit leur être donnée notamment par une meilleure coordination des réglementations et de la législation existantes.

Cela implique pour le handicapé une participation au processus de production auquel il prend part avec sa personnalité.

Les lois doivent donc être modifiées de manière à éliminer l'effet discriminatoire du handicap et la société doit également admettre cela.

Un certain nombre de structures doivent donc être modifiées : les handicapés doivent avoir plus facilement accès aux dossiers et pouvoir compter sur une guidance psychomédico-sociale; il ne faut plus créer des équipements distincts pour les handicapés, mais transformer et adapter tous les équipements pour tous ceux qui en ont besoin; le handicapé doit pouvoir choisir son propre enseignement. Chacun doit obtenir des chances égales. « Donner à chacun des chances égales » ne signifie pas que l'on nie les inégalités, mais bien que le handicap n'est pas utilisé comme argument en faveur du maintien d'une inégalité. Si tous les enfants ne peuvent s'épanouir dans notre société, il y a lieu de changer quelque chose à cette société.

Ce changement de la société implique également une modification de la mentalité des membres de celle-ci. Il s'agit là d'un travail long et ardu. La mentalité et la société doivent changer ensemble et, ce faisant, influencer l'une sur l'autre.

Chacun doit disposer d'un revenu suffisant. De nombreuses difficultés apparaissent lorsque ce n'est pas le cas.

Chacun a le droit de s'épanouir et la société doit être organisée matériellement en fonction de ce but. Celui qui ne parvient pas à se créer des ressources par son travail personnel a droit à ces ressources grâce à la solidarité nationale ou internationale.

La possession de moyens d'existence constitue une condition fondamentale d'intégration dans la collectivité. Etant donné que chacun doit pouvoir participer, les riches doivent adapter leur mode de vie aux besoins des pauvres : cela s'appelle la redistribution des revenus. A cet égard, la norme ne doit pas être la nature ou l'origine d'un handicap, mais bien le besoin de revenus.

omdat er een groeiende ontevredenheid heerst bij de gehandicapten, maar ook omdat zoveel wetten in verband met het gehandicaptenbeleid naast elkaar bestaan en moeten gecoördineerd en geharmoniseerd worden. De inspraak van de betrokkenen, de nieuwe technieken tot integratie en de coördinatie moeten leiden tot een wetshervorming die gericht is op een reële sociale integratie.

Geïntegreerd leven betekent dat de betrokkenheid van elke mens, dus ook van de gehandicapte, bij het sociale leven gelijk is. Dit betekent niet dat de gehandicapte in elk opzicht gelijk is aan de « normale » mens; dit betekent echter wel dat hij volledig aanvaard wordt zoals hij is en dat hij moet kunnen ingeschakeld worden in het productieproces zoals hij dat wil, met zijn persoonlijke, misschien zelfs beperkte inbreng. Elkeen kan een rol spelen in het productieproces, doch men mag niet van iedereen het maximum aan efficiëntie eisen.

De intense vraag naar een geïntegreerd leven is wellicht een reactie tegen de ontwikkeling waarbij de gehandicapten hoe langer hoe meer opgenomen werden in instellingen die weliswaar altijd mooier werden maar waarin zij steeds meer geïsoleerd geraakten van de « normale » maatschappij.

De gehandicapte moet zo onafhankelijk mogelijk gemaakt worden, zodat hij zijn mogelijkheden ten volle kan benutten. Integratie is een zaak van geven en nemen. Alle mensen vervullen hun taak in de maatschappij en beslissen mee over de zaken die hen aanbelangen. Iedereen moet zelf leven, niet geleefd worden. Zo moet ook de gehandicapte mee bepalen hoe zijn omgeving er in de toekomst zal uitzien en moet hem hiertoe de mogelijkheid geboden worden o.m. door een betere coördinatie van de bestaande reglementeringen en wetgeving.

Zulks veronderstelt dat de gehandicapte medezeggenschap krijgt i.v.m. het productieproces waaraan hij met zijn persoonlijkheid deelneemt.

De wetten moeten dus zodanig gewijzigd worden dat het discriminerend effect van de handicap wordt weggevoerd en de maatschappij moet dit ook aanvaarden.

Er moeten dus een aantal structuren worden gewijzigd : de gehandicapten moeten gemakkelijker inzake kunnen krijgen van de dossiers en een beroep kunnen doen op een psychomédico-sociale begeleiding; er moeten geen « aparte » voorzieningen meer gecreëerd worden voor gehandicapten, maar alle voorzieningen moeten uitgebouwd en aangepast worden voor elke persoon die ze nodig heeft; de gehandicapte moet zijn eigen onderwijs kunnen kiezen. Iedereen moet gelijke kansen krijgen. Iedereen gelijke kansen geven wil niet zeggen dat we de ongelijkheden niet zien, maar dat de handicap niet als argument voor ongelijkheid wordt gebruikt. Als niet alle kinderen in onze maatschappij tot ontplooiing kunnen komen dan moet er aan die maatschappij wat veranderen.

Om die maatschappij te veranderen moet ook de mentaliteit van de leden van de maatschappij veranderen. Dit wordt lang en hard werken. De mentaliteit en de maatschappij moeten samen veranderen en daarbij op elkaar inwerken.

Iedereen moet over een voldoende inkomen beschikken. Vele moeilijkheden beginnen, waar dit niet het geval is.

Ieder mens heeft het recht op zelfontplooiing en in functie hiervan moet de maatschappij materieel geordend worden. Wie niet door eigen arbeid aan middelen geraakt, heeft recht op deze middelen via nationale of internationale solidariteit.

De beschikking over bestaansmiddelen is een belangrijke basisvoorwaarde voor de integratie in de samenleving. Omdat iedereen moet kunnen deelnemen, moeten de rijken hun levenswijze aan de behoeften van de armen aanpassen. Dit heet inkomenshervreiding. Daarbij mag niet als norm de aard of oorsprong van een handicap gelden, maar de behoefte aan inkomen.

Toutes les lois et tous les règlements existants doivent être unifiés. Celui qui a les mêmes besoins que son prochain a droit aux mêmes ressources. Les projets publics offrent souvent de meilleures garanties à cet égard que l'initiative privée. Les intéressés eux-mêmes ont le droit de définir comment il convient de rencontrer leurs besoins. Il est évident qu'un besoin individuel ne doit pas être couvert deux fois, l'une par l'octroi d'argent et l'autre par l'octroi de services ou d'aides. Les deux systèmes peuvent très bien se compléter.

La présente proposition de loi-cadre vise à rencontrer ces aspirations, qui sont si nombreuses, et à répondre au défi permanent que constitue l'intégration du handicapé dans la société. C'est pourquoi elle a pour objet de réaliser la coordination et l'harmonisation de la politique en faveur des handicapés en alignant les unes sur les autres toutes les dispositions légales et réglementaires qui sont ou seront prises dans le domaine de la politique en faveur des handicapés.

Un premier chapitre tend surtout à rendre opérationnelles la coordination et l'harmonisation qui s'imposent de manière urgente.

Le deuxième chapitre simplifie de manière draconienne l'admission au bénéfice de toutes les mesures auxquelles peuvent prétendre les handicapés et leur permet de faire appel, sur proposition d'une seule instance, à une guidance médico-sociale.

Le chapitre III confie la réadaptation fonctionnelle à l'instance la plus indiquée à cette fin, de sorte que le handicapé, pour obtenir cette réadaptation, n'a plus à faire appel qu'à une seule instance.

Le chapitre IV crée la possibilité pour le handicapé de suivre un enseignement spécial intégré et prévoit une coopération entre l'enseignement spécial et l'enseignement ordinaire en vue de familiariser les enfants, dès leur bas âge, avec une société intégrée.

Le chapitre V tend à créer un régime unique de « revenus garantis ». Quiconque n'est pas en mesure de subvenir à ses besoins par son propre travail a droit à un revenu de remplacement. Le montant de ce revenu de remplacement ne peut cependant plus dépendre de la nature et de l'origine du handicap.

Outre le revenu de remplacement, ce chapitre prévoit une allocation d'intégration qui se substituerait à l'indemnité pour aide de tierces personnes, aux avantages fiscaux existants ainsi qu'à tous les autres avantages spécifiques accordés par les pouvoirs ou les services publics.

Enfin, le chapitre VI élabore un meilleur système de reclassement professionnel à l'intervention du Fonds national de reclassement social des handicapés.

ANALYSE DES ARTICLES.

CHAPITRE I.

Champ d'application et dispositions générales.

La politique en faveur des handicapés présente des aspects si nombreux et si variés qu'elle est devenue de la compétence de plusieurs départements ministériels.

C'est la raison pour laquelle la coordination et l'harmonisation de cette politique s'imposent comme une nécessité urgente pour l'avenir immédiat; cela implique une coordination des équipements des organismes et des services, de la législation et de la réglementation.

La politique menée séparément par les différents départements a faussé notre système.

Il en est résulté un manque de clarté, des doubles et parfois même des triples emplois, des chevauchements, une réglementation superflue et des organismes inutiles.

Alle bestaande wetten en reglementen moeten worden één-gemaakt. Wie dezelfde noden heeft als zijn medemens, heeft recht op dezelfde middelen. Gemeenschapsprojecten bieden hierbij vaak betere waarborgen dan privé-bestedingen. De betrokkenen zelf hebben er recht op te bepalen hoe hun nood moet opgevangen worden. Het spreekt hierbij vanzelf dat een individuele behoefte niet twee keer moet gedekt worden, een keer door verlening van geld, een tweede keer door verlening van diensten of hulp. Beide systemen kunnen elkaar goed aanvullen.

Dit voorstel van kaderwet strekt ertoe de verzuchtingen die zo talrijk zijn op te vangen en wil ingaan op de permanente uitdaging die de integratie van de gehandicapte in de maatschappij is en heeft daarom tot doel de coördinatie en de harmonisering van het gehandicaptenbeleid te bewerkstelligen door alle wetten en reglementaire beschikkingen welke getroffen worden en welke zullen genomen worden met betrekking tot het gehandicaptenbeleid, op elkaar a te stemmen.

In een eerste hoofdstuk wordt vooral gestreefd naar het operationeel maken van de coördinatie en harmonisering waaraan inderdaad dringend behoefte is.

Het tweede hoofdstuk vereenvoudigt op drastische wijze de toegang tot alle voorzieningen waar gehandicapten recht op hebben en maakt het mogelijk dat zij op voorstel van één enkele instantie een beroep kunnen doen op een psycho-medisch-sociale begeleiding.

Hoofdstuk III vertrouwt de functionele revalidatie toe aan de instantie waaronder ze het meest thuishoort, zodanig dat ook de gehandicapte slechts beroep moet doen op één instantie voor het verkrijgen van deze revalidatie.

In hoofdstuk IV wordt voor de gehandicapte de mogelijkheid gecreeërd een buitengewoon geïntegreerd onderwijs te volgen en wordt een samenwerking voorzien tussen het buitengewoon onderwijs en het gewoon onderwijs om van jongs af te kinderen vertrouwd te maken met een geïntegreerde samenleving.

Hoofdstuk V heeft tot doel te komen tot één stelsel van « inkomensverzekering ». Wie niet door eigen arbeid kan voorzien in zijn onderhoud heeft recht op een vervangingsinkomen. Het bedrag van dit vervangingsinkomen mag echter niet langer meer afhankelijk zijn van de aard en de oorzaak van de handicap.

Naast het vervangingsinkomen wordt in dit hoofdstuk een integratietegemoetkoming voorzien, die in de plaats zou treden van de vergoeding voor hulp van derden, van de bestaande fiscale voordelen en van alle andere door de overheid op openbare diensten toegekende specifieke voordelen.

Tot slot wordt in hoofdstuk VI de professionele reclas-sering beter uitgebouwd via het Rijksfonds voor sociale reclas-sering van de minder-validen.

BESPREKING VAN DE ARTIKELEN.

HOOFDSTUK I.

Toepassingsgebied en algemene bepalingen.

De aspecten van het gehandicaptenbeleid zijn zo talrijk en zo verscheiden dat het onder de bevoegdheid valt van meerdere ministeriële departementen.

De coördinatie en de harmonisering van het gehandicaptenbeleid is daarom een dringende noodzaak voor de onmiddellijke toekomst; dit houdt in : coördinatie van de voorzieningen, van de instellingen en diensten, van de wetgeving en van de reglementering.

Ons systeem is scheefgegroeid door het afzonderlijk beleid van de verschillende departementen.

Ondoorzichtigheid, dubbel en soms drievoudig gebruik, overlappingsen, overbodige reglementeringen en instellingen zijn hierdoor ontstaan.

Il convient toutefois d'utiliser aussi efficacement que possible les moyens disponibles. C'est pourquoi les réglementations des différents départements doivent s'aligner les unes sur les autres.

Une collaboration interministérielle et une concertation interdépartementale semblent les moyens les plus indiqués à cet effet.

Article 1.

L'article 1 détermine le champ d'application de la loi.

Ce champ d'application n'est pas limité et comprend tous les aspects et tous les problèmes qui ont quelque rapport avec l'intégration physique, fonctionnelle et sociale des handicapés, c'est-à-dire avec la coexistence de handicapés et de non-handicapés.

Art. 2.

L'article 2 vise la création d'un comité interministériel qui aura à s'occuper de la politique en faveur des handicapés.

La composition de ce comité est fonction de la composition du Gouvernement.

Le comité interministériel comprendra autant de membres qu'il y a de départements compétents pour l'un ou l'autre aspect de la politique en faveur des handicapés.

La composition du comité sera modifiée en fonction des changements intervenus dans la composition du Gouvernement.

Art. 3.

La politique en faveur des handicapés requiert non seulement la création d'un comité interministériel, mais également d'un comité de concertation interdépartemental.

Ce comité sera chargé de l'étude de la politique à mener en faveur des handicapés. Il donnera également des avis au Gouvernement au sujet des modifications à apporter aux lois et règlements.

Le comité de concertation sera composé de fonctionnaires supérieurs des divers départements compétents en matière de politique des handicapés ainsi que des différents présidents des conseils consultatifs officiels qui s'occupent de cette politique.

Les conceptions de la base se trouvent ainsi confrontées avec celles des autorités et une réelle concertation est organisée. Ceci satisfait le besoin de plus en plus impérieux de la concertation entre les autorités et la base.

Art. 4.

Afin d'éviter la formulation par un même département de conceptions différentes sur une même matière, chaque département dispose d'un seul représentant au sein du comité de concertation et des conseils consultatifs existants.

CHAPITRE II.

Admission au bénéfice des prestations et guidance psycho-médico-sociale.

Il convient d'établir un dossier de base pour chaque handicapé afin que ce dernier puisse plus aisément faire valoir ses droits au bénéfice des prestations auxquelles il peut prétendre.

De beschikbare middelen moeten echter zo doeltreffend mogelijk worden aangewend. Daarom moeten de van verschillende departementen afkomstige reglementeringen op elkaar worden afgestemd.

Een interministeriële samenwerking en een interdepartementeel overleg zijn hiervoor de meest geschikte middelen.

Artikel 1.

Artikel 1 bepaalt het toepassingsgebied van de wet.

Dit toepassingsgebied is niet restrictief en omvat alle aspecten en problemen die enig verband houden met de fysische, functionele en sociale integratie van de gehandicapte, m.a.w. met het samenleven van gehandicapten en niet-gehandicapten.

Art. 2.

Artikel 2 beoogt de oprichting van een interministerieel comité dat bevoegd is voor het gehandicaptenbeleid.

De samenstelling van dit comité wordt bepaald door de samenstelling van de Regering.

Er zullen zoveel leden zijn in dit interministerieel comité als er departementen zijn die bevoegd zijn voor een of andere materie van het gehandicaptenbeleid.

De samenstelling van dit comité zal dus veranderen in functie van de wijzigingen in de Regering.

Art. 3.

Er is nood niet alleen aan een interministerieel comité voor het gehandicaptenbeleid maar ook aan een interdepartementeel overlegcomité.

Dit comité wordt belast met de studie van het gehandicaptenbeleid en zal de Regering adviseren omtrent de wijziging van de wetgeving en de reglementering.

Dit overlegcomité bestaat uit hogere ambtenaren uit de verschillende departementen die verantwoordelijk zijn voor het gehandicaptenbeleid en uit de verschillende voorzitters van de officiële adviesraden met betrekking tot het gehandicaptenbeleid.

Op deze wijze wordt de visie van de basis geconfronteerd met die van de overheid en wordt een reële inspraak georganiseerd. Hierdoor wordt beantwoordt aan een steeds groter wordende behoefte : het overleg tussen de overheid en de basis.

Art. 4.

Om te vermijden dat verschillende visies omtrent één materie uit één departement zouden naar voren komen, heeft elk departement slechts één vertegenwoordiger in het overlegcomité en in de bestaande adviesraden.

HOOFDSTUK II.

Toegang tot de voorzieningen en psycho-medisch-sociale begeleiding.

Opdat de gehandicapte gemakkelijker zijn aanspraken zou kunnen doen gelden op alle voorzieningen waarop hij recht heeft, kan voor iedere gehandicapte een basisdossier worden samengesteld.

Ce dossier est régulièrement mis à jour. Il doit comporter un diagnostic précis du handicap ainsi qu'une évaluation complète de la situation du handicapé sur les plans médical, psychologique, social et économique. L'établissement et la tenue du dossier doivent pouvoir s'effectuer avec le concours d'une équipe multidisciplinaire. Le dossier est unique et polyvalent. Il constitue la base de chaque traitement, orientation, placement, formation et emploi. Il sert également de base à toute décision concernant l'octroi d'allocations ou d'exemptions financières.

Il ne peut y avoir qu'une seule instance habilitée à recenser les handicapés et à recevoir leurs demandes de prestations.

Cette instance est chargée de l'établissement du dossier ainsi que de la transmission des demandes et des renseignements nécessaires à cet effet concernant toutes les interventions auxquelles la situation du handicapé intéressé peut donner droit.

Le nombre et la répartition de ces services doivent être de nature à garantir le libre choix du handicapé. Ce choix étant fait, le handicapé est toutefois tenu de s'adresser à la même instance pour toutes les interventions.

Cette guidance administrative doit cependant aller de pair avec la guidance psycho-médico-sociale dont de nombreux handicapés ont besoin au cours de leur traitement, rééducation, formation professionnelle et mise au travail.

Art. 5.

Cet article institue pour le handicapé le droit à des prestations spécifiques dans la mesure où celles-ci sont requises par sa situation.

Une simple demande adressée à un service agréé à cet effet suffit à ouvrir le droit au bénéfice de ces prestations.

Le handicapé ne devra désormais plus, pour les différentes interventions, s'adresser aux diverses instances intéressées.

Art. 6.

Cet article traite de l'agrégation de l'unique instance à laquelle le handicapé peut avoir recours pour faire valoir ses droits aux prestations. Le dossier unique est appelé « dossier de base du handicapé ».

Sont considérés en premier lieu comme « services » les centres publics d'aide sociale (les C. P. A. S.), à condition que ceux-ci puissent disposer d'un(e) assistant(e) social(e), d'un médecin et d'un psychologue ou qu'ils puissent faire appel à une équipe multidisciplinaire.

Art. 7.

Cet article définit la mission du service visé à l'article 6.

Cette mission comporte notamment la constitution ainsi que la mise à jour et l'accompagnement administratifs permanents du dossier de base. Si le service agréé ne dispose pas lui-même d'un nombre suffisant de disciplines pour constituer ce dossier, il peut à cette fin avoir recours à d'autres services comportant une équipe multidisciplinaire ou encore à des spécialistes de différentes disciplines (article 7, 1°).

Le 2° précise que l'instance unique fonctionne comme centre de répartition, de sorte qu'à l'avenir les handicapés ne soient plus confrontés au fatras administratif qu'ils ne connaissent que trop bien.

Dit dossier wordt regelmatig bijgehouden. Het moet een nauwkeurig diagnose van de handicap bevatten en een volledige evaluatie van de toestand waarin de minder-valide zich bevindt : medisch, psychologisch, sociaal, economisch. Bij de samenstelling en het bijhouden van dit dossier moet een beroep kunnen gedaan worden op een multidisciplinair team. Het dossier is enig en polyvalent. Het vormt een vertrekpunt voor elke behandeling, oriëntering, plaatsing, opleiding en tewerkstelling. Het dient tevens als basis voor elke beslissing over de toekenning van financiële vergoedingen of vrijstellingen.

Er mag maar één instantie zijn, waarbij de gehandicapte zich bekend maakt en zijn aanvragen om voorzieningen indient.

Deze instantie is belast met de samenstelling van het dossier en met het doorspelen van de aanvragen en de daarvoor noodzakelijke inlichtingen voor alle voorzieningen waarop de toestand van de betrokken gehandicapte recht kan geven.

Het aantal en de spreiding van deze diensten moet zo zijn dat de keuzevrijheid van de gehandicapte gewaarborgd is. Eenmaal zijn keuze gedaan, moet de gehandicapte zich echter voor alle voorzieningen tot deze zelfde instantie wenden.

Aan deze administratieve begeleiding dient echter de psycho-medisch-sociale begeleiding gekoppeld te worden, waaraan vele gehandicapten nood hebben doorheen hun behandeling, revalidatie, beroepsopleiding en tewerkstelling.

Art. 5.

Bij dit artikel wordt voor de gehandicapte het recht op specifieke voorzieningen ingevoerd voor zover deze voorzieningen op grond van zijn situatie nodig zijn.

Een eenvoudige aanvraag aan een hiervoor erkende dienst volstaat om het recht op deze voorzieningen te laten gelden.

De gehandicapte zal zich in de toekomst voor de verschillende voorzieningen niet meer moeten wenden tot de verschillende betrokken instanties.

Art. 6.

Dit artikel handelt over de erkenning van een enige instantie, waarop de gehandicapte beroep moet doen om zijn rechten op voorzieningen te laten gelden. Het enige dossier wordt het « basisdossier » van de gehandicapte genoemd.

Als diensten komen in de eerste plaats in aanmerking de openbare centra voor maatschappelijk werk, de O. C. M. W.'s, op voorwaarde dat ze kunnen beschikken over een maatschappelijk werk(st)er, een dokter en een psycholoog of dat ze een beroep kunnen doen op een multidisciplinair team.

Art. 7.

In dit artikel wordt de opdracht van de in artikel 6 bedoelde dienst omschreven.

Tot deze opdracht behoort onder meer de samenstelling en de permanente administratieve bijwerking en begeleiding van het basisdossier. Indien de erkende dienst zelf niet beschikt over voldoende disciplines om dit dossier samen te stellen kan hij hiervoor een beroep doen op andere diensten met een multidisciplinair team of op specialisten van verschillende disciplines (art. 7, 1°).

In 2° wordt duidelijk gemaakt dat de enige instantie functioneert als dispatching centrum, zodat de gehandicapten in de toekomst niet meer zullen geconfronteerd worden met de administratieve rompslomp die zij maar al te goed kennen.

Le 3° prévoit que le service unique est également chargé d'une mission d'information bien définie. Le service peut recueillir lui-même des informations auprès des différents départements, etc. et auprès des commissions régionales dont il est question à l'article 9, mais, de son côté, il fournit lui-même (art. 7, 5°), des renseignements aux commissions régionales, de sorte que celles-ci connaissent les besoins dans chaque arrondissement.

Etant donné qu'à l'heure actuelle le handicapé ne peut pas encore avoir recours à une guidance psycho-médico-sociale permanente, celle-ci fait l'objet de l'article 7, 4°.

Art. 8.

L'instance unique peut être librement choisie par le handicapé.

L'article 8 permet le passage d'un service agréé à l'autre à la demande écrite du handicapé.

Art. 9.

A l'heure actuelle, les services de guidance sociale ne disposent pas toujours de renseignements complets en ce qui concerne les diverses possibilités de prestations dans une région déterminée.

C'est pourquoi l'article 9 prévoit, par arrondissement, la création d'une commission régionale, chargée d'établir une carte des diverses prestations, d'enregistrer les besoins et de fournir des renseignements.

Art. 10.

Plusieurs commissions s'occupent en ce moment de l'appréciation de la nature et de la gravité du handicap en vue de l'octroi des différentes prestations.

L'article 10 vise à créer une commission unique au sein du département de la Prévoyance sociale en ce qui concerne l'octroi de toutes les prestations possibles. L'appréciation se fonde entièrement sur les éléments détaillés du dossier de base.

Art. 11.

Cet article n'appelle pas d'autres commentaires.

CHAPITRE III.

Réadaptation fonctionnelle.

Il existe en ce moment dans notre pays une gamme très étendue d'offres pour la réadaptation fonctionnelle. Divers départements ministériels et divers organismes officiels et privés y contribuent, chacun en ce qui le concerne et sans concertation avec les autres instances intéressées.

Il en résulte que des établissements sont obligés de combiner les possibilités de diverses réglementations en vue de pouvoir offrir une gamme complète de prestations de réadaptation aux handicapés qui attendent d'eux une prestation de soins appropriée. Ceci entraîne pour les établissements concernés non seulement un important surcroît de travail administratif, mais également un grand risque de doubles emplois et la possibilité d'abus.

C'est surtout le handicapé lui-même qui est victime de ce défaut de coordination entre les diverses instances qui

In 3° wordt bepaald dat de enige dienst ook een duidelijke informatieopdracht heeft. De informatie kan de dienst zelf krijgen van de verschillende departementen e.d.m., en ook van de regionale commissies, waarvan sprake in artikel 9, zoals zijzelf gegevens verschaft (art. 7, 5°) aan de regionale commissies zodat deze de noden per arrondissement kennen.

Aangezien op dit ogenblik de gehandicapte nog geen beroep kan doen op een permanente psycho-medisch-sociale begeleiding wordt deze laatste vermeld bij artikel 7, 4°.

Art. 8.

De enige instantie kan vrij gekozen worden door de gehandicapte.

Artikel 8 maakt een overschakeling van de ene naar de andere erkende dienst op schriftelijke aanvraag van de gehandicapte mogelijk.

Art. 9.

De maatschappelijke begeleidingsdiensten beschikken op dit ogenblik niet altijd over volledige inlichtingen omtrent de verschillende mogelijke voorzieningen in een bepaald gebied.

Daarom voorziet artikel 9 in de oprichting van een regionale commissie per arrondissement, welke instaat voor het opmaken van een kaart van de verschillende voorzieningen, de registratie van de noden en het verstrekken van inlichtingen.

Art. 10.

Voor de beoordeling van de aard en de ernst van de handicap met het oog op toekenning van de verschillende voorzieningen bestaan op dit ogenblik verschillende commissies.

Artikel 10 beoogt de oprichting van slechts één commissie in de schoot van het departement van Sociale Voorzorg i.v.m. de toekenning van alle mogelijke voorzieningen. De beoordeling steunt volledig op de uitgebreide gegevens uit het basisdossier.

Art. 11.

Vergt geen nadere uitleg.

HOOFDSTUK III.

Functionele revalidatie.

Op dit ogenblik bestaat in ons land een zeer omvangrijk aanbod inzake functionele revalidatie. Verschillende ministeriële departementen, officiële en privé-instellingen hebben, ieder van hun kant en zonder overleg met de andere betrokken instanties, daartoe bijgedragen.

Als gevolg daarvan worden instellingen ertoe gedwongen de mogelijkheden van verschillende reglementeringen te combineren om een volwaardig pakket van revalidatievoorzieningen te kunnen aanbieden aan de gehandicapten die van hen een aangepaste zorgenverlening verwachten. Dit brengt niet alleen voor de betrokken instellingen een belangrijke administratieve overlast mede doch ook een ernstig gevaar voor overlapping en de mogelijkheid van misbruiken.

Voor al de gehandicapte zelf is het slachtoffer van dit gebrek aan coördinatie tussen de verschillende instanties die

règlementent et financent les interventions en matière de réadaptation fonctionnelle. Avant de pouvoir bénéficier de toutes les prestations de réadaptation dont a besoin le handicapé, il est souvent obligé de faire appel à deux, voire même à plusieurs instances.

Cela veut dire que plusieurs demandes doivent être introduites, que divers dossiers doivent être constitués, qu'il y aura lieu de subir divers examens médicaux et psychologiques ainsi que des enquêtes sociales.

La présente proposition tend à faire mettre à la disposition de chaque handicapé ou de chaque groupe de handicapés par une instance unique la gamme complète des mesures de réadaptation fonctionnelle.

Selon la situation dans laquelle se trouve le handicapé, cette instance peut être différente. S'il reçoit ses soins dans un établissement, le handicapé doit pouvoir — sur la base d'une réglementation unique réglant la réadaptation fonctionnelle dans l'enseignement fréquenté — bénéficier de tout le dispositif de réadaptation dont il a besoin. Selon la nature de l'établissement, cela peut se faire dans le cadre de la santé publique ou de l'éducation nationale.

Si le handicapé ne peut être admis dans un tel établissement, il recevra, dans le cadre de l'assurance-maladie, toutes les prestations de réadaptation nécessaires, de sorte que le complément qui doit être fourni actuellement par le Fonds national de reclassement social deviendra superflu.

La proposition prévoit, en outre, l'entière gratuité de toutes les interventions reprises dans le cadre du protocole de réadaptation fonctionnelle. Dans le cadre du régime unique d'assurance maladie, le handicapé bénéficie donc des mêmes avantages financiers que ceux pour lesquels il devait jusqu'à présent faire appel à l'assurance maladie aussi bien qu'au Fonds national de reclassement social.

Les centres autonomes de réadaptation fonctionnelle doivent obtenir leur place dans la série des établissements de soins de santé. L'agrégation et le subventionnement de leur création seront donc confiés au Ministre de la Santé publique.

Comme il a été dit ci-dessus, les frais de fonctionnement sont pris en charge par l'assurance maladie, ce qui est déjà pour une grande part le cas actuellement. Ce financement par l'assurance maladie ne se fera toutefois plus sous la forme d'un paiement par prestation, mais bien exclusivement sur la base de conventions forfaitaires signées entre l'I. N. A. M. I. et les établissements de réadaptation, ces derniers se voyant octroyer un prix journalier « tout compris ».

Etant donné que la présente proposition prévoit que le Fonds national de reclassement social sera déchargé de ses responsabilités en ce qui concerne le subventionnement de la création de centres autonomes de réadaptation et des interventions complémentaires lors du remboursement des prestations de réadaptation, il est logique que les moyens de financement propres à ce Fonds soient partiellement transférés aux instances qui reprendront ces charges.

Art. 12.

Cet article pose le principe selon lequel tout handicapé doit, en faisant appel à une instance unique, pouvoir faire valoir pleinement son droit à la réadaptation fonctionnelle. Cette instance sera cependant différente selon la situation dans laquelle se trouve le handicapé.

de voorzieningen inzake functionele revalidatie reglementeren en financieren. Alvorens de gehandicapte, kan genieten van alle revalidatieverstrekingen waaraan hij behoefte heeft, is hij vaak verplicht op twee of zelfs meer instanties een beroep te doen.

Dit betekent het indienen van verschillende aanvragen, het (laten) samenstellen van verschillende dossiers en het ondergaan van verschillende geneeskundige, psychologische en sociale onderzoeken.

Het onderhavige voorstel bepaalt dat voor iedere gehandicapte of groep van gehandicapten het volledige pakket revalidatievoorzieningen door één enkele instantie ter beschikking wordt gesteld.

Naar gelang van de situatie waarin de gehandicapte zich bevindt kan die instantie verschillen. Ontvangt hij zijn zorgen in een instelling, dan moet de gehandicapte alle revalidatievoorzieningen waaraan hij behoefte heeft, kunnen ontvangen op grond van één enkele reglementering die de organisatie van de revalidatie in de bezochte instelling regelt. Naargelang van de aard van de instelling kan dit gebeuren in het kader van Volksgezondheid of van Nationale Opvoeding.

Kan de gehandicapte niet terecht in een dergelijke instelling, dan ontvangt hij alle nodige revalidatieverstrekingen in het kader van de ziekteverzekering, zodat het complement dat thans bij het Rijksfonds voor sociale reclassering moet worden gezocht, overbodig wordt.

Het voorstel bepaalt bovendien dat alle verstrekingen die opgenomen zijn in het revalidatieprotocol volledig kosteloos zijn. De gehandicapte geniet dus in het enige stelsel van de ziekteverzekering van dezelfde financiële voordelen als die waarvoor hij tot nog toe zowel op de ziekteverzekering als op het Rijksfonds voor sociale reclassering een beroep moest doen.

De zelfstandige revalidatiecentra moeten hun plaats krijgen in de rij van de verzorgingsinstellingen. De erkenning en de subsidiëring van de oprichting ervan wordt dus vertrouwd aan de Minister van Volksgezondheid.

Zoals hoger uiteengezet vallen de werkingskosten ten laste van de ziekteverzekering, wat nu ook al grotendeels het geval is. Deze financiering door de ziekteverzekering geschiedt echter niet langer meer door de betaling per prestatie, maar gebeurt uitsluitend op grond van forfaitaire overeenkomsten tussen het R. I. Z. I. V. en de betrokken revalidatie-instellingen, waarbij deze laatste een all-in dagprijs toegewezen krijgen.

Aangezien dit voorstel bepaalt dat het Rijksfonds voor sociale reclassering ontlast wordt van de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van de oprichting van de zelfstandige revalidatiecentra en van de aanvullende tussenkomsten bij de terugbetaling van de revalidatieverstrekingen, is het ook logisch dat een gedeelte van de eigen financieringsmiddelen van dit Rijksfonds overgedragen wordt aan de instanties die deze lasten overnemen.

Art. 12.

Dit artikel legt het principe vast dat iedere gehandicapte zijn recht op functionele revalidatie volledig moet kunnen doen gelden door slechts op één enkele instantie een beroep te doen. Deze instantie verschilt echter naargelang de situatie waarin de gehandicapte zich bevindt.

Art. 13.

Du fait du transfert de toutes les prestations de réadaptation individuelles au régime de l'assurance maladie, il convient évidemment d'adapter la nomenclature des prestations remboursables dans le cadre des soins de santé.

Le remboursement d'une prestation déterminée est subordonnée à son insertion dans un plan global de réadaptation. Nous entendons ainsi non seulement instaurer un processus planifié de réadaptation mais aussi freiner la multiplication incontrôlée des prestations.

Art. 14 et 15.

Ces articles chargent le Ministre de la Santé publique de l'agrément et du subventionnement de la création des centres autonomes de réadaptation.

Ces centres ne relèvent plus de la compétence du Fonds national de reclassement social et prennent leur place normale parmi les établissements qui dispensent des soins de santé.

Art. 16.

Cet article supprime le remboursement à la prestation par l'assurance maladie et subordonne le financement des prestations de réadaptation à la conclusion d'une convention entre l'I. N. A. M. I. et l'instance qui dispense les soins.

Cet article prévoit aussi le remboursement intégral par l'assurance maladie de toutes les prestations figurant dans le protocole de réadaptation. Le handicapé bénéficie ainsi d'un régime de remboursement similaire à celui dont bénéficient les V. I. P. O.

Conjointement avec l'élargissement de la nomenclature des soins médicaux, ce remboursement intégral par l'A. M. I. doit désormais rendre superflue toute intervention financière complémentaire de la part du Fonds national de reclassement social.

Art. 17.

Cet article établit le principe selon lequel une part des ressources propres du Fonds national de reclassement social est cédée aux instances qui reprennent en charge la subvention des centres de réadaptation et le remboursement d'une partie des prestations de réadaptation.

Art. 18.

Cet article n'appelle pas d'autres commentaires.

CHAPITRE IV.

Enseignement.

La loi du 6 juillet 1970 sur l'enseignement spécial a stimulé et singulièrement augmenté les possibilités d'épanouissement de l'enseignement spécial de ce pays.

L'article 1 de cette loi prévoit qu'elle « s'applique aux enfants et aux adolescents qui, aptes à recevoir un enseignement, sont toutefois inaptes à suivre celui-ci dans un établissement scolaire ordinaire ».

Depuis 1970, nous avons assisté à une évolution favorable de la mentalité qui fait que pareille disposition négative est ressentie comme choquante. De plus, l'expérience

Art. 13.

Door de overheveling van alle individuele revalidatieverstrekkings naar het stelsel van de ziekteverzekering moet natuurlijk de nomenclatuur van de terugbetaalbare verstrekkings in het kader van de geneeskundige verzorging worden aangepast.

De terugbetaling voor een bepaalde verstrekking wordt afhankelijk gemaakt van haar opname in een globaal revalidatieplan. Hierdoor wordt niet alleen een planmatig revalidatieproces nagestreefd, maar wordt ook een rem geplaatst op de wilde vermenigvuldiging van prestaties.

Art. 14 en 15.

Bij deze artikelen wordt de Minister van Volksgezondheid belast met de erkenning en de subsidiëring van de oprichting van de zelfstandige revalidatiecentra.

Deze vallen niet langer meer onder de bevoegdheid van het Rijksfonds voor sociale reclassering en krijgen hun normale plaats bij de instellingen die geneeskundige zorgen verstrekken.

Art. 16.

Dit artikel schaft de terugbetaling per prestatie door de ziekteverzekering af en maakt de financiering van de revalidatieverstrekkings afhankelijk van het afsluiten van een overeenkomst tussen het R. I. Z. I. V. en de zorgenverstrekkende instantie.

Dit artikel bepaalt tevens dat de in het revalidatieprotocol opgenomen prestaties integraal door de ziekteverzekering worden terugbetaald. Hierdoor geniet de gehandicapte van een gelijkaardig terugbetalingsstelsel als dat waarop de W. I. G. W. recht hebben.

Samen met de uitbreiding van de nomenclatuur van de geneeskundige verzorging moet deze volledige terugbetaling door de Z. I. V. voortaan iedere aanvullende financiële tussenkomst vanwege het Rijksfonds voor sociale reclassering overbodig maken.

Art. 17.

Legt het principe vast dat een gedeelte der eigen inkomsten van het Rijksfonds voor sociale reclassering wordt overgedragen aan de instanties die de last van de subsidiëring van de revalidatiecentra en van de terugbetaling van een gedeelte der revalidatieverstrekkings overnemen.

Art. 18.

Vergt geen nadere uitleg.

HOOFDSTUK IV.

Onderwijs.

Het buitengewoon onderwijs in ons land heeft een belangrijke stimulans en ontplooiingskansen gekregen dank zij de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon onderwijs.

Artikel 1 van deze wet bepaalt dat zij van toepassing is « op kinderen en adolescenten die, hoewel geschikt voor onderwijs, ongeschikt zijn om in een gewone school onderwijs te volgen ».

Sinds 1970 kennen we een verdere gunstige mentaliteits-evolutie die dergelijke negatieve bepaling als storend ervaart. Bovendien bewijzen de ervaring in de scholen voor buiten-

des établissements d'enseignement spécial et certaines expériences à l'étranger prouvent que les termes « inaptes à suivre l'enseignement ordinaire » ne peuvent, en de nombreux cas, être interprétés dans un sens absolu.

C'est pourquoi il est proposé de remplacer l'article 1 par une formulation plus positive, en ce sens que la loi s'appliquerait aux jeunes pour qui l'une ou l'autre forme d'enseignement spécial s'avère, sur la base d'un examen psychomédico-social approfondi, être la meilleure forme de rencontrer leurs besoins pédagogiques spécifiques.

Ainsi qu'il a été dit déjà, l'expérience a démontré que la nécessité du recours à l'enseignement spécial ou l'incapacité à suivre l'enseignement ordinaire ne revêtent pas toujours un caractère absolu. Certains enfants, tout en étant capables de venir à bout du programme ou de certaines matières de l'enseignement ordinaire, n'en sont pas moins obligés d'avoir recours à un établissement d'enseignement spécial en raison de certains traitements indispensables.

C'est pourquoi il est si important de créer la possibilité de formes intégrées, associant l'enseignement ordinaire et l'enseignement spécial.

L'objectif final, qui est l'intégration de personnes avec et sans handicap dans un même ordre social, s'en trouvera indubitablement favorisé. L'école constitue en effet, pour les enfants, une part importante de la société ordinaire.

Cette intégration de l'enseignement doit être conçue de manière à pouvoir continuer à prêter suffisamment d'attention aux besoins particuliers des handicapés, à pouvoir poursuivre les traitements orthopédagogiques et médicaux spécifiques et à préparer éventuellement, à l'école spéciale, le passage à une école ordinaire lorsque les circonstances sont favorables.

Cette réalisation peut constituer un pas vers le groupement d'écoles d'enseignement ordinaire et d'enseignement spécial dans les mêmes bâtiments. En effet, la proximité favorise la communication entre groupes, tant vers les non-handicapés qu'inversement.

En ce qui concerne les activités parascolaires également, il est possible de rechercher une intégration et une coopération fonctionnelles.

Le but de la présente proposition de loi consiste en premier lieu à réaliser une coordination en matière de soins aux handicapés. C'est pourquoi nous tenons aussi à ce que la coordination ne soit pas perdue de vue lors de l'exécution de la loi sur l'enseignement spécial. Il convient d'éviter en premier lieu que les possibilités offertes par la loi en ce qui concerne le personnel éducatif, médical, paramédical, psychologique et social ne soient pas mises en œuvre sans tenir compte du personnel et des moyens disponibles ou pouvant être mobilisés dès à présent dans les instituts médico-pédagogiques, les centres de jour et les centres de réadaptation fonctionnelle. Une réglementation appropriée et des accords adéquats permettront d'aboutir à une intégration des moyens.

Enfin, l'évolution de la mentalité et la découverte de nouvelles possibilités d'intégration des handicapés qui doivent être préparées et si possible réalisées dans l'enseignement, doivent être stimulées par le choix résolu d'expériences encadrées par des experts et soutenues par les pouvoirs publics.

Nous ne pouvons perdre de vue que le désir d'intégration des hommes ne se réalisera que s'il existe chez les enfants, à l'école. En le favorisant, nous contribuerons à la revalorisation de la collectivité.

gewoon onderwijs en experimenten in het buitenland dat het « ongeschikt zijn » om gewoon onderwijs te volgen in vele gevallen niet als absoluut kan geïnterpreteerd worden.

Daarom wordt voorgesteld de tekst van dit artikel 1 te vervangen door een positieve formulering luidens welke de wet van toepassing is op hen, voor wie een of andere vorm van buitengewoon onderwijs op grond van een uitvoerig psychologisch, medisch en sociaal onderzoek aangewezen is als de beste vorm om tegemoet te komen aan hun opvoedingsbehoeften.

Zoals reeds aangehaald heeft de ervaring uitgewezen dat de nood aan buitengewoon onderwijs of het ongeschikt zijn om het gewoon onderwijs te volgen niet altijd absoluut is. Er zijn kinderen die een programma van de gewone school of bepaalde vakken ervan gerust aankunnen, maar omwille van bepaalde noodzakelijke behandelingen toch dienen aan te leunen bij een instelling voor buitengewoon onderwijs.

Daarom is het zo belangrijk de mogelijkheid van geïntegreerde vormen te creëren, waarin gewoon en buitengewoon onderwijs samengaan.

Dit zal ongetwijfeld de uiteindelijk beoogde integratie van personen met en zonder handicap in eenzelfde maatschappelijk bestel bevorderen. De school is immers voor de kinderen een belangrijk deel van de gewone maatschappij.

Deze onderwijs-integratie dient zo opgevat te worden, dat voldoende aandacht blijft gegeven worden aan de speciale behoeften van de gehandicapten, dat specifieke orthopedagogische en medische behandelingen verder verzekerd worden en dat de eventuele overgang naar een gewone school wanneer de omstandigheden daartoe gunstig zijn, door de buitengewoon school wordt voorbereid.

Deze realisatie kan een stap zijn naar het onderbrengen van scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs in dezelfde gebouwen. Ruimtelijke nabijheid werkt immers de communicatie tussen groepen in de hand, zowel in de richting van de niet-gehandicapten als omgekeerd.

Ook voor de bijschoolse activiteiten kan naar een functionele integratie en samenwerking worden gestreefd.

De opzet van dit wetsvoorstel is in de eerste plaats de coördinatie inzake gehandicaptenzorg te realiseren. Daarom ook opteren wij ervoor dat bij de uitvoering van de wet op het buitengewoon onderwijs de coördinatie niet uit het oog zou worden verloren. In de eerste plaats moet dringend vermeden worden dat de mogelijkheden die door de wet qua opvoedend, medisch, paramedisch, psychologisch en sociaal personeel geboden worden, uitgebouwd worden zonder rekening te houden met wat nu al aan personeel en middelen in de medisch-pedagogische instituten, dagcentra of revalidatiecentra beschikbaar is of tot stand kan komen. Het is mogelijk om door aangepaste reglementering en aangepaste afspraken tot een integratie van de middelen te komen.

Ten slotte dient de evolutie in de mentaliteit en het ontdekken van nieuwe mogelijkheden inzake integratie van gehandicapten, die in het onderwijs moet voorbereid en zo mogelijk gerealiseerd worden, gestimuleerd te worden door het resoluut opteren voor deskundig begeleide en door de overheid gesteunde experimenten.

Wij moeten voor ogen houden dat de ingesteldheid van de mens op integratie slechts vruchten zal opleveren wanneer we daarin slagen bij de kinderen, in de school. Door dit te bewerkstellingen zullen wij bijdragen tot de herwaardering van de samenleving.

Art. 19.

Cet article définit de manière positive le champ d'application de la loi sur l'enseignement spécial.

Art. 20.

Une application souple de la loi sur l'enseignement spécial ayant pour effet de faciliter l'intégration de l'enfant ou de l'adolescent implique que certains enfants puissent fréquenter tant l'enseignement ordinaire que l'enseignement spécial. Ce principe doit être inscrit dans la loi afin que les modalités d'exécution puissent être davantage précisées. Il convient également de prévoir qu'une seule instance est responsable de l'enseignement dispensé à l'enfant ou à l'adolescent.

Art. 21.

Cet article prévoit que le Roi peut établir une réglementation de coordination en vue de l'affectation d'un personnel auxiliaire pédagogique et d'un personnel médical, paramédical, psychologique et social, lequel serait subventionné non seulement par le Département de l'Education nationale, mais également par des personnes morales de droit public ou privé ou par tout autre organisme.

Art. 22.

En vue de l'intégration, il s'imposera de procéder à des expériences d'insertion généralisée de handicapés dans l'enseignement ordinaire.

CHAPITRE V.

Revenus.

A condition de satisfaire à certaines conditions, chaque citoyen de notre pays a droit à un minimum de moyens d'existence. Les handicapés ne bénéficient toutefois pas de ce revenu minimum dans le cadre de la loi générale sur le minimum de moyens d'existence, mais bien en vertu d'un régime spécifique, à savoir la législation sur les allocations aux handicapés. Le montant de base de l'allocation est, en fait, égal à celui du minimum de moyens d'existence. Il s'y ajoute encore un supplément destiné à couvrir les charges propres qui résultent du handicap. Ce supplément varie selon le degré de l'incapacité de travail.

Souvent, le montant de base et le supplément ne suffisent pas à couvrir les frais réels du handicapé, si bien que diverses mesures ont été prises en vue de lui éviter certains frais (par exemple, l'exonération et la redevance pour détention d'un appareil de radio ou de télévision) ou de lui assurer des indemnités supplémentaires (par exemple, l'allocation pour aide d'une tierce personne).

La présente proposition de loi a pour objet de coordonner et d'harmoniser dans la mesure du possible l'octroi du revenu de remplacement et des allocations complémentaires.

Le principe de base est le suivant : tout handicapé majeur a droit à un revenu socio-vital minimum à la fois décent et satisfaisant. Bon nombre de handicapés s'assurent ce revenu par leur propre travail ou bénéficient d'un revenu de remplacement en vertu de l'une ou l'autre législation. En l'absence ou en cas d'insuffisance de ce revenu du travail ou de ce revenu de remplacement, le handicapé doit pouvoir prétendre, comme tout autre citoyen, au bénéfice du régime général, c'est-à-dire de la loi sur le minimum de

Art. 19.

Dit artikel geeft een positieve bepaling van het toepassingsgebied van de wet op het buitengewone onderwijs.

Art. 20.

Een soepele toepassing van de wet op het buitengewoon onderwijs die voor het kind of de adolescent een integrerend effect zou hebben, veronderstelt dat bepaalde kinderen zowel bij het gewoon als het buitengewoon onderwijs zouden kunnen aanleunen. Ten einde hieromtrent de modaliteiten verder te kunnen uitwerken dient het principe in de wet te worden opgenomen. Voorts dient te worden bepaald dat slechts één instantie voor het onderwijs van het kind of de adolescent verantwoordelijk is.

Art. 21.

Dit artikel bepaalt dat de Koning een coördinerende reglementering kan uitwerken met het oog op de aanwending van opvoedend hulp personeel en medisch-paramedisch-psychologisch- en sociaal personeel dat, behalve van het Departement van Nationale Opvoeding, subsidies krijgt van een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon of van een ander organisme.

Art. 22.

Met het oog op de integratie zal het nodig zijn te experimenteren met de doorgedreven inschakeling van gehandicapten in het gewoon onderwijs.

HOOFDSTUK V.

Inkomen.

Mits hij aan bepaalde voorwaarden voldoet, heeft ieder burger in ons land recht op een bestaansminimum. De gehandicapte burgers krijgen dit minimuminkomen echter niet in het kader van de algemene wetgeving op het bestaansminimum, maar wel door een specifieke regeling, met name de wetgeving inzake tegemoetkomingen aan mindervaliden. Het basisbedrag van de tegemoetkoming is in feite gelijk aan het bedrag van het bestaansminimum. Daar komt nog een verhoging bij om de supplementaire lasten te dekken die uit de handicap voortvloeien. Deze verhoging varieert volgens de graad van arbeidsongeschiktheid.

Omdat het basisbedrag en de verhoging vaak niet voldoende zijn om de reële kosten die een gehandicapte heeft op te vangen, werden allerlei maatregelen uitgevaardigd die ertoe strekken ofwel bepaalde kosten voor de gehandicapte te vermijden (vb. vrijstelling van kijk- en luistergeld), ofwel een bijkomende vergoeding toe te kennen (vb. tegemoetkoming voor hulp van derden).

Het is de bedoeling van dit wetsvoorstel de toekenning van het vervangingsinkomen en van de bijkomende vergoedingen zoveel mogelijk te coördineren en te harmoniseren.

Het basisprincipe is dat elke meerderjarige gehandicapte recht heeft op een menswaardig en bevredigend socio-vitaal minimuminkomen. Heel wat gehandicapten verwerven dit inkomen door hun eigen arbeid of genieten krachtens een of andere wetgeving een vervangingsinkomen. Wanneer dit arbeids- of vervangingsinkomen ontbreekt of ontoereikend is, moet de gehandicapte, zoals elke burger, aanspraak kunnen maken op de voordelen van de algemene regeling, nl. de wet op het bestaansminimum of de wet op het gewaar-

moyens d'existence ou de la loi sur le revenu garanti aux personnes âgées. Cette insertion dans le régime général ne modifie guère la portée des mesures, mais entraîne l'intégration du handicapé au système général.

De nombreux handicapés sont recueillis dans une institution où ils sont soignés et entretenus et qui reçoivent à cet effet des subsides de la part des autorités. Ces handicapés n'ont pas besoin de la totalité d'un revenu de remplacement. Ou bien ils doivent restituer ce dernier à l'institution, ou bien ces revenus de remplacement s'accumulent sur des livrets d'épargne et ne profitent qu'aux héritiers du handicapé.

Il paraît, dès lors, indiqué de tenir compte du fait de l'hébergement et d'accorder à ces handicapés un revenu de remplacement adéquat.

Fort souvent un handicapé n'a pas seulement besoin d'un revenu de remplacement pour subvenir à ses besoins. Il doit en outre faire face, à cause de son handicap, à toute une série de frais supplémentaires et rencontre des difficultés particulières pour s'intégrer dans la vie sociale. En vue de couvrir ces dépenses spéciales la proposition de loi prévoit l'octroi d'une intervention d'intégration. Le montant de cette intervention dépendra de la nécessité de mesures spéciales et non pas de l'incapacité au travail. Actuellement déjà un régime similaire est d'application pour ce qui concerne l'aide de tiers.

Étant donné que l'intervention d'intégration couvrira des frais supplémentaires, elle ne pourra pas être prise en considération pour fixer le montant du revenu de remplacement. Elle ne dépend pas du revenu de base provenant ou non du propre travail du handicapé.

L'intervention d'intégration constitue une simplification énorme puisqu'elle se substitue à toute une série d'autres avantages particuliers existant actuellement, tels l'allocation pour l'aide de tiers, les avantages fiscaux, le tarif téléphonique spécial, etc.

Art. 23.

Le début du présent chapitre proclame le droit de tout handicapé majeur à un revenu socio-vital minimum.

Le montant de ce revenu doit permettre une vie décente et un épanouissement culturel et social satisfaisant.

Par analogie avec le revenu garanti, ce revenu est réservé aux handicapés majeurs. Les avantages financiers des handicapés mineurs doivent relever du régime des allocations familiales.

Art. 24.

Certains handicapés peuvent, par leur propre travail, subvenir de manière suffisante à leur entretien. D'autres perçoivent, en vertu d'un régime légal belge ou étranger, un revenu de remplacement convenable. Par contre, certains handicapés ne bénéficient d'aucune de ces deux sources de revenus. Ils auront droit, selon leur âge, à un revenu en vertu des législations sur le minimum de moyens d'existence ou sur le revenu garanti aux personnes âgées.

Il arrive qu'un handicapé ait droit à un revenu de remplacement en vue de subvenir à son entretien et soit, en même temps, placé dans un établissement où son entretien est assuré en tout ou en partie aux frais des pouvoirs publics. Cela signifie que la collectivité intervient deux fois pour entretenir la même personne. Afin de supprimer de telles situations il y a lieu, lors du calcul du revenu de remplacement, de tenir compte du placement ou non du handicapé dans un établissement où son entretien est assuré aux frais des pouvoirs publics.

borgd inkomen voor bejaarden. De inschakeling in het algemeen regime verandert weinig aan de inhoud van de maatregelen, maar houdt in dat de gehandicapte geïntegreerd wordt in het algemeen stelsel.

Vele gehandicapten zijn opgenomen in een instelling die in hun verzorging en onderhoud voorziet en daarvoor toelagen ontvangt van de overheid. Deze gehandicapten hebben geen behoefte aan een volledig vervangingsinkomen. Ofwel moeten ze het terug afstaan aan de instelling, ofwel gaan de bedragen van het vervangingsinkomen zich opstapelen op spaarboekjes en komen alleen aan de erfgenamen van de gehandicapte ten goede.

Het lijkt dan ook aangewezen met het feit van de opname rekening te houden en aan deze gehandicapten een aangepast vervangingsinkomen te verlenen.

Vaak heeft een gehandicapte niet alleen nood aan een vervangingsinkomen om in zijn onderhoud te voorzien. Daarnaast heeft hij door zijn handicap heel wat bijkomende kosten te dragen en ondervindt hij bijzondere moeilijkheden om zich in het sociale leven te integreren. Om deze bijzondere uitgaven op te vangen voorziet het wetsvoorstel in de toekenning van een integratietegemoetkoming. Het bedrag van deze tegemoetkoming zal afhankelijk zijn van de behoefte aan bijzondere voorzieningen, en niet van de arbeidsongeschiktheid. Een gelijkaardige regeling is nu al van toepassing wat betreft de hulp van derden.

Omdat de integratietegemoetkoming bijkomende kosten zal dekken, mag ze niet in aanmerking worden genomen om het bedrag van de vervangingsinkomen te bepalen. Zij is niet afhankelijk van het basisinkomen waarvoor de gehandicapte al dan niet door eigen arbeid beschikt.

De integratietegemoetkoming betekent een enorme vereenvoudiging omdat zij in de plaats treedt van talrijke bestaande afzonderlijke voordelen zoals de tegemoetkoming voor hulp van derden, de fiscale voordelen, het bijzonder telefoontarief, enz.

Art. 23.

Bij het begin van dit hoofdstuk wordt het recht van iedere meerderjarige gehandicapte op een socio-vitaal minimuminkomen geponeerd.

Het bedrag van dit inkomen moet een menswaardig leven en een bevredigende sociale en culturele ontplooiing mogelijk maken.

Dit inkomen is, naar analogie met het gewaarborgd inkomen, voorbehouden aan meerderjarigen. De financiële voordelen van minderjarige minder-validen moeten hun plaats vinden in de kinderbijslagregeling.

Art. 24.

Bepaalde gehandicapten kunnen door hun eigen arbeid op voldoende wijze in hun onderhoud voorzien. Andere gehandicapten ontvangen krachtens een Belgische of buitenlandse wettelijke regeling een behoorlijk vervangingsinkomen. Er zijn ook gehandicapten die over geen van deze beide bronnen van inkomen beschikken. Zij hebben recht op een inkomen krachtens de wetgevingen op het bestaansminimum of op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, naargelang hun leeftijd.

Het komt voor dat een gehandicapte recht heeft op een vervangingsinkomen om in zijn onderhoud te voorzien en tegelijk is opgenomen in een instelling waar geheel of gedeeltelijk op kosten van de overheid in zijn onderhoud wordt voorzien. Dit betekent dat de gemeenschap tweemaal tussenkomt voor het onderhoud van dezelfde persoon. Om aan dergelijke toestanden een einde te maken, moet bij de berekening van het vervangingsinkomen rekening gehouden worden met het feit dat de gehandicapte al dan niet opgenomen is in een instelling waar op kosten van de overheid in zijn onderhoud wordt voorzien.

Art. 25.

Les handicapés éprouvent souvent des difficultés particulières à s'intégrer dans la vie sociale, ou bien ils sont contraints d'exposer, à cet effet, des frais particuliers. C'est pourquoi une intervention d'intégration leur sera octroyée. Cette intervention vise donc à compenser les frais particuliers d'intégration, de même que l'intervention pour aide de tiers a pour but d'indemniser les frais résultant du besoin de l'aide d'une autre personne.

L'intervention d'intégration est destinée à couvrir non seulement les frais pour l'aide d'une tierce personne, mais également les frais d'adaptation de l'habitation ou du moyen de locomotion, les frais spéciaux de transport, les frais de téléphone, etc.

L'intervention d'intégration couvrant des frais excédant les frais d'entretien normaux, il ne peut pas non plus en être tenu compte pour l'octroi d'un revenu de remplacement.

La détermination de l'intervention d'intégration n'est pas fondée sur le degré d'inaptitude au travail, mais tient compte des besoins réels de l'intéressé en matière de mesures spéciales d'intégration, telles qu'elles résultent d'un rapport d'expertise (cfr. le régime en vigueur pour l'aide de tierces personnes) ainsi que des états de frais présentés.

Art. 26.

L'intervention d'intégration vise à simplifier et à coordonner la législation relative aux handicapés. Etant donné que son octroi tient compte des besoins réels du handicapé et des frais exposés par ce dernier, tout autre avantage destiné à éviter ou à compenser certains frais devient désormais superflu. Par conséquent, ces avantages peuvent être supprimés. Il n'en est pas ainsi des allocations familiales qui, elles, doivent aider à assumer les frais d'entretien de l'enfant et ne sont pas, dès lors, remplacées par cette intervention d'intégration.

CHAPITRE VI.

Reclassement professionnel.

Le reclassement professionnel relève actuellement du ressort du Fonds national de reclassement social des handicapés, de l'I. N. A. M. I., du Fonds des maladies professionnelles, de l'assurance contre les accidents du travail, etc. En vue d'un reclassement professionnel efficace, il s'avère souhaitable de conjuguer ces efforts de sorte que le handicapé ne doive s'adresser qu'à une seule instance.

La présente proposition de loi prévoit à cet effet le droit à un reclassement social approprié et confie la responsabilité de ce reclassement au Fonds national de reclassement social des handicapés. Cette institution a acquis une compétence et une expérience considérables en ce domaine.

La présente proposition de loi décharge le Fonds national d'autres tâches afin qu'il puisse se consacrer entièrement au reclassement professionnel. Cette coordination constitue pour le handicapé une importante simplification.

La présente proposition de loi ne modifie pas le financement du reclassement professionnel. Le Fonds national ne prend en charge les frais des interventions de reclassement qu'après déduction des autres interventions légales ou réglementaires. Cette procédure est conforme à la réglementation actuelle.

Art. 25.

Gehandicapten ondervinden vaak bijzondere moeilijkheden om zich in het sociale leven in te schakelen, ofwel moeten zij hiertoe bijzondere kosten maken. Hiervoor wordt hen een integratietegemoetkoming verleend. Deze tegemoetkoming beoogt dus de compensatie van bijzondere integratiekosten zoals de tegemoetkoming voor hulp van derden tot doel had de kosten te vergoeden die voortvloeiden uit de behoefte aan hulp van een ander persoon.

De integratietegemoetkoming moet niet enkel dienen om de kosten voor hulp van een derde, maar ook de kosten van aanpassing van woning of vervoermiddel, bijzondere vervoerkosten, kosten van telefoon, e.d. te dekken.

Omdat de integratietegemoetkoming kosten dekt die de gewone kosten van levensonderhoud te boven gaan, mag bij de toekenning van een vervangingsinkomen ook geen rekening gehouden worden met de integratietegemoetkoming.

Bij de bepaling van de integratietegemoetkoming wordt niet uitgegaan van de graad van arbeidsongeschiktheid. Er wordt rekening gehouden met de reële behoefte van de betrokkene aan bijzondere voorzieningen tot integratie, zoals die blijkt uit een deskundig verslag (vgl. met de bestaande regeling i.v.m. hulp van derden) en uit de voorgelegde onkostenstaten.

Art. 26.

Het is de bedoeling van de integratietegemoetkoming eenvoud en coördinatie te brengen in de wetgeving inzake minder-validen. Omdat bij de toekenning ervan met de reële behoeften en kosten van de minder-valide wordt rekening gehouden, worden andere voordelen die tot doel hadden bepaalde kosten te vermijden of te compenseren voortaan overbodig. Bijgevolg kunnen deze voordelen worden afgeschaft. Dit geldt niet voor de kinderbijslag waarvan het doel is het onderhoud van het kind te helpen dragen en die dus niet door de integratietegemoetkoming vervangen wordt.

HOOFDSTUK VI.

Professionele reclassering.

De professionele reclassering valt thans onder de bevoegdheid van het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen, het R. I. Z. I. V., het Fonds voor Beroepsziekten, de verzekering tegen de arbeidsongevallen, enz. Om tot een doelmatige professionele reclassering te komen, lijkt het wenselijk deze inspanningen te bundelen, zodat de gehandicapte zich slechts tot één enkele instantie moet wenden.

Daarom wordt in dit wetsvoorstel het recht op een aangepaste professionele reclassering opgenomen en wordt meteen bepaald dat de verantwoordelijkheid voor deze reclassering uitsluitend bij het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen berust. Deze instelling heeft nu reeds een ruime bevoegdheid en ervaring op dit gebied.

Dit wetsvoorstel ontlast het Rijksfonds daarbij van andere taken zodat het zich volledig aan de professionele reclassering kan wijden. Voor de gehandicapte betekent deze coördinatie een belangrijke vereenvoudiging.

De financiering van de professionele reclassering wordt door het wetsvoorstel niet gewijzigd. Het Rijksfonds neemt de kosten van de reclasseringsverstrekkingen slechts ten laste na aftrek van de andere wettelijke of reglementaire tussenkomsten. Dit stemt overeen met de huidige regeling.

Afin de favoriser la coordination entre la réadaptation fonctionnelle et le reclassement professionnel, la proposition de loi prévoit que les prestations de reclassement ne sont prises en charge que si elles figurent dans un protocole global portant à la fois sur la réadaptation fonctionnelle et sur le reclassement professionnel.

Les mesures relatives à la formation et à la réadaptation professionnelles des handicapés n'ont pas, au cours des années écoulées, fourni les résultats escomptés. Afin de remédier à cette situation, la proposition de loi prévoit la possibilité de créer, dans les ateliers protégés, des sections de formation assurant la préparation et la formation pratique des handicapés en vue de leur mise au travail en atelier protégé ou dans une entreprise ordinaire.

Les centres ou services spécialisés de formation et de réadaptation professionnelles ainsi que les sections de formation des ateliers protégés, sont agréés par le Ministre ayant l'emploi dans ses attributions.

Les subventions de création, d'aménagement, d'agrandissement et de fonctionnement sont octroyées par le Fonds national, ce qui correspond au régime actuel. Il est vrai toutefois que les sections de formation des ateliers protégés seront dorénavant également admises au subventionnement.

Art. 27.

Par analogie avec l'article 12, cet article prévoit que le handicapé peut faire valoir ses droits à un reclassement social approprié en s'adressant à une seule instance. Cette instance est, dans tous les cas, le Fonds national de reclassement social des handicapés.

Art. 28.

Que le Fonds national soit chargé de l'exécution du processus de reclassement pour tous les handicapés ne modifie en rien le mode de financement. Le Fonds national assume les frais exposés, déduction faite des autres interventions accordées en vertu des dispositions légales ou réglementaires. L'I. N. A. M. I., le Fonds des maladies professionnelles, l'assurance contre les accidents du travail, etc. continueront donc de supporter les charges financières dans la même mesure qu'actuellement.

Art. 29.

Cet article tend à assurer l'unité du processus de réintégration. C'est pourquoi il est prévu d'établir un protocole unique comprenant les mesures tant en matière de réadaptation fonctionnelle qu'en matière de reclassement professionnel. Pourront seuls être pris en charge les frais des prestations prévues par ce protocole.

Art. 30.

En vertu de cet article, la formation et la réadaptation professionnelles pourront également se faire dans les sections de formation des ateliers protégés. L'agrément de ces sections de formation ainsi que des centres ou des services spécialisés de formation et de réadaptation professionnelles est confiée au Ministre ayant l'emploi dans ses attributions.

Om de coördinatie tussen de functionele revalidatie en de professionele reclassering in de hand te werken, bepaalt het wetsvoorstel dat de reclasseringsprestaties slechts ten laste worden genomen, zo ze zijn opgenomen in een globaal protocol, dat zowel betrekking heeft op de functionele revalidatie als op de professionele reclassering.

De maatregelen i.v.m. de beroepsopleiding en -omscholing van gehandicapten hebben in de voorbije jaren niet het gewenste resultaat opgeleverd. Om deze toestand te verhelpen, bepaalt het wetsvoorstel dat in de beschutte werkplaatsen opleidingsafdelingen kunnen opgericht worden, waarin de gehandicapten worden voorbereid en getraind met het oog op hun tewerkstelling in de beschutte werkplaats of in een gewoon bedrijf.

De gespecialiseerde centra of diensten voor beroepsopleiding en -omscholing en de opleidingsafdelingen van de beschutte werkplaatsen worden erkend door de Minister tot wiens bevoegdheid de tewerkstelling behoort.

De toelagen voor oprichting, inrichting, vergroting en werking worden door het Rijksfonds verleend, wat overeenstemt met de huidige regeling. Wel komen nu ook de opleidingsafdelingen van de beschutte werkplaatsen voor subsidiëring in aanmerking.

Art. 27.

Naar analogie met artikel 12 wordt hier gesteld dat de gehandicapte zijn recht op een aangepaste sociale reclassering kan doen gelden door zich te wenden tot één enkele instantie. Deze instantie is steeds het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen.

Art. 28.

Dat het Rijksfonds voor alle gehandicapten belast wordt met de uitvoering van het reclasseringsproces, wijzigt niets aan de financiering. Het Rijksfonds draagt de kosten, na aftrek van andere op wettelijke of reglementaire basis verichte tussenkomsten. Het R. I. Z. I. V., het Fonds voor beroepsziekten, de verzekering tegen de arbeidsongevallen enz. blijven dus de financiële last dragen in dezelfde mate als thans.

Art. 29.

Dit artikel strekt ertoe de eenheid van het reïntegratieproces te waarborgen. Daarom wordt bepaald dat één enkel protocol wordt opgemaakt waarin zowel de maatregelen inzake de functionele revalidatie als die inzake de professionele reclassering zijn opgenomen. Alleen de kosten van de verstrekkingen die voorzien zijn in dit protocol kunnen ten laste worden genomen.

Art. 30.

De beroepsopleiding en -omscholing kan volgens dit artikel ook worden gerealiseerd in de opleidingsafdelingen van de beschutte werkplaatsen. De erkenning van deze opleidingsafdelingen en van de gespecialiseerde centra of diensten voor beroepsopleiding en -omscholing wordt toevertrouwd aan de Minister tot wiens bevoegdheid de tewerkstelling behoort.

Art. 31.

Le subventionnement des centres ou des services agréés spécialisés en matière d'orientation, de formation et de réadaptation professionnelles continue d'être assuré par le Fonds national de reclassement social. Le Fonds national accordera dorénavant également des subventions aux sections agréées de formation des ateliers protégés.

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE I.

Champ d'application et dispositions générales.

Article 1.

La présente loi s'applique à toutes les dispositions légales et réglementaires ayant trait aux initiatives visant à promouvoir l'intégration des handicapés, notamment dans les domaines :

- de la prévention;
- de la guidance psycho-médico-sociale;
- des soins de santé et de la réadaptation fonctionnelle adéquats;
- de l'éducation et de l'enseignement;
- des revenus;
- de l'emploi;
- du logement;
- de l'intégration culturelle;
- des loisirs.

Art. 2.

Tous les avant-projets de loi et d'arrêté visés à l'article 1 sont soumis à un comité interministériel de la politique des handicapés, spécialement créé à cet effet.

Art. 3.

Il est créé un comité interministériel de concertation en vue de préparer la coordination et l'harmonisation. Ce comité organise la mise à l'étude de la politique en faveur des handicapés, la concertation et l'échange d'informations utiles à la coordination et à l'harmonisation des mesures et fait des propositions au Gouvernement.

Il est composé de fonctionnaires supérieurs assumant, dans les départements respectifs, la responsabilité de la politique en faveur des handicapés, ainsi que des présidents des conseils consultatifs officiels en matière de politique des handicapés, qui sont constitués dans les divers départements.

Le Roi arrête la composition et les modalités de fonctionnement de ce comité de concertation.

Art. 4.

Chaque département intéressé à la politique en faveur des handicapés a le même représentant au comité interministériel de concertation visé à l'article 3 et aux conseils consultatifs en matière de politique en faveur des handicapés.

Art. 31.

De subsidiëring van de erkende gespecialiseerde centra of diensten voor beroepsoriëntering, -opleiding en -omscholing gebeurt verder door het Rijksfonds voor sociale reclasering. Het Rijksfonds verstrekt voortaan eveneens toelagen aan de erkende opleidingsafdelingen van de beschutte werkplaatsen.

Wivina DEMEESTER-DE MEYER.

WETSVOORSTEL

HOOFDSTUK I.

Toepassingsgebied en algemene bepalingen.

Artikel 1.

Deze wet is van toepassing op alle wettelijke en reglementaire bepalingen met betrekking tot initiatieven die ertoe strekken de integratie van de gehandicapten te bevorderen o.m. op het vlak van :

- de preventie;
- de psycho-medische-sociale begeleiding;
- de aangepaste gezondheidszorg en revalidatie;
- de opvoeding en het onderwijs;
- het inkomen;
- de tewerkstelling;
- de huisvesting;
- de culturele integratie;
- de vrijetijdsbesteding.

Art. 2.

Alle in artikel 1 bedoelde voorontwerpen van wet en van besluit worden voorgelegd aan een hiertoe speciaal opgericht interministerieel comité voor het gehandicaptenbeleid.

Art. 3.

Met het oog op de voorbereiding van de coördinatie en de harmonisering wordt een interdepartementeel overlegcomité opgericht. Dit comité organiseert de studie van het gehandicaptenbeleid, het overleg en de uitwisseling van informatie, die nuttig zijn voor de coördinatie en de harmonisering van maatregelen en doet voorstellen aan de Regering.

Het wordt samengesteld uit hogere ambtenaren die, in de respectievelijke departementen verantwoordelijk zijn voor het gehandicaptenbeleid, en uit de voorzitters van de in de diverse departementen opgerichte officiële raden van advies, inzake gehandicaptenbeleid.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkingsmodaliteiten van dit overlegcomité.

Art. 4.

Ieder bij het gehandicaptenbeleid betrokken departement heeft dezelfde vertegenwoordiger zowel in het interdepartementeel overlegcomité, waarvan sprake in artikel 3 als in de raden van advies inzake gehandicaptenbeleid.

CHAPITRE II.

Admission au bénéfice des prestations
et guidance psycho-médico-sociale.

Art. 5.

Le handicapé peut bénéficier de toutes les prestations en faveur des handicapés, pour autant qu'il remplisse les conditions spécifiques des dispositions légales respectives. Il lui suffit à cet effet de s'adresser au service visé à l'article 6.

Art. 6.

Le Roi fixe, par un arrêté délibéré au sein du comité interministériel visé à l'article 2, les conditions d'agrégation du service auquel le handicapé peut librement s'adresser pour être admis aux différentes prestations prévues à l'article 5.

Ce service devient, dans le chef du handicapé, la seule instance à laquelle celui-ci puisse avoir recours en vue de la constitution de son dossier unique, dénommé ci-après « dossier de base ».

Art. 7.

Le service prévu à l'article 6 est chargé notamment :

1° de la constitution et de la mise à jour administrative permanente du dossier de base; à cet effet, il recueille, au besoin, l'avis d'un service multidisciplinaire ou de spécialistes des différentes disciplines en vue de permettre une évaluation précise des possibilités du handicapé; le Roi détermine les modalités de la constitution du dossier de base;

2° de solliciter, au nom du handicapé, l'ensemble des prestations auxquelles ce dernier peut prétendre en vertu de son état; à cet effet, ledit service transmet tous les éléments nécessaires du dossier de base aux diverses instances intéressées, afin de permettre à ces dernières d'apprécier le droit du handicapé à une prestation déterminée;

3° de fournir au handicapé toutes les informations nécessaires à son intégration sociale optimale;

4° d'assurer au handicapé une guidance psycho-médico-sociale permanente, pendant son traitement, de sa réadaptation fonctionnelle, de sa formation professionnelle et de son emploi, si et pour autant que le handicapé le juge nécessaire;

5° de transmettre périodiquement à la commission régionale visée à l'article 9 tous renseignements utiles relatifs au fonctionnement du service, en vue de l'enregistrement et du traitement statistique de ces renseignements.

Art. 8.

A la demande écrite du handicapé, le service visé à l'article 6 est tenu de transmettre le dossier de base à tout autre service agréé désigné par le handicapé.

Art. 9.

Dans chaque arrondissement, il est créé une commission régionale chargée :

HOOFDSTUK II.

Toegang tot de voorzieningen
en psycho-medisch sociale begeleiding.

Art. 5.

De gehandicapte heeft recht op alle voorzieningen voor gehandicapten, voor zover hij de specifieke voorwaarden van de respectieve wettelijke bepalingen vervult. Hiertoe volstaat het dat hij een beroep doet op de in artikel 6 bedoelde dienst.

Art. 6.

De Koning bepaalt bij een in het bij artikel 2 bedoelde interministerieel comité overlegd besluit, de voorwaarden voor de erkenning van de dienst waartoe de gehandicapte zich vrij kan wenden om de verschillende in artikel 5 bedoelde voorzieningen te bekomen.

Deze dienst wordt, in hoofde van de gehandicapte, de enige instantie waarop hij een beroep kan doen met het oog op de samenstelling van zijn enig dossier, hierna « basisdossier » genoemd.

Art. 7.

De in artikel 6 bedoelde dienst is belast met :

1° de samenstelling en het permanent administratief bijwerken en volgen van het basisdossier; zo nodig wint hij hiervoor het advies in van een multidisciplinaire dienst of van specialisten uit verschillende disciplines met het oog op een preciese evaluatie van de mogelijkheden van de gehandicapte; de Koning bepaalt de modaliteiten volgens welke het basisdossier dient te worden samengesteld;

2° het aanvragen namens de gehandicapte van alle voorzieningen waarop hij op grond van zijn toestand recht heeft; hiervoor geeft bedoelde dienst alle nodige gegevens uit het basisdossier door aan de verschillende betrokken instanties zodat zij kunnen oordelen over het recht van de gehandicapte op een bepaalde voorziening;

3° het verstrekken aan de gehandicapte van alle nodige informatie met het oog op diens optimale sociale integratie;

4° het verzekeren van een permanente psycho-medisch-sociale begeleiding aan de gehandicapte doorheen zijn behandeling, revalidatie, beroepsopleiding en tewerkstelling, indien en voor zover de gehandicapte zulks nodig acht;

5° het periodiek overmaken aan de bij artikel 9 bedoelde regionale commissie van alle nuttige inlichtingen over de werking van de dienst met het oog op hun registratie en statistische verwerking.

Art. 8.

Op schriftelijk verzoek van de gehandicapte is de bij artikel 6 bedoelde dienst ertoe gehouden het basisdossier over te dragen aan een andere door de gehandicapte aangegeven erkende dienst.

Art. 9.

Per arrondissement wordt een regionale commissie opgericht die belast is met :

1° d'établir la carte des prestations prévues pour les handicapés de son ressort;

2° d'enregistrer les besoins de son ressort en cette matière;

3° de fournir des renseignements et de la documentation, plus particulièrement au service dont il est question à l'article 6.

Le Roi détermine la composition et les modalités de fonctionnement de ces commissions régionales.

Art. 10.

L'appréciation de la nature et de la gravité du handicap en vue de la décision d'octroi des prestations sociales aux handicapés est confiée à une commission centrale multidisciplinaire d'évaluation, créée au sein du Département de la Prévoyance sociale.

Cette appréciation est basée sur les éléments du dossier de base qui sont transmis à la commission centrale d'évaluation par le service visé à l'article 6.

Art. 11.

Le Roi mettra les dispositions légales relatives à l'accès aux équipements pour handicapés en concordance avec les dispositions du présent chapitre.

CHAPITRE III.

Réadaptation fonctionnelle.

Art. 12.

Le handicapé a droit à une réadaptation fonctionnelle permanente si son état le requiert. Cette réadaptation comporte :

1° la réadaptation fonctionnelle par des dispensateurs de soins dans le cadre de la Santé publique ou de l'Education nationale; elle est exclusivement réglée par le département en cause;

2° la réadaptation fonctionnelle par des dispensateurs de soins hors du cadre de la réglementation précitée; elle relève du régime de l'assurance maladie;

3° les interventions matérielles individuelles qui relèvent de la réadaptation fonctionnelle et sont à charge de l'assurance maladie.

Art. 13.

Sont à charge de l'assurance maladie, les interventions de réadaptation qui :

1° figurent dans la nomenclature des interventions en matière de soins médicaux établie par le Roi;

2° figurent dans un protocole fixant le processus global de réadaptation indiqué pour donner ou rendre au handicapé en question une aptitude physique et mentale optimale. Le Roi détermine les modalités selon lesquelles le protocole précité est établi et approuvé.

1° het opmaken van de kaart van de voorzieningen voor gehandicapten in haar gebied;

2° de registratie van de noden aan dergelijke voorzieningen in haar gebied;

3° het verstrekken van inlichtingen en documentatie, inzonderheid aan de dienst, waarvan sprake in artikel 6.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkingsmodaliteiten van deze regionale commissies.

Art. 10.

De beoordeling van de aard en van de ernst van de handicap met het oog op de beslissing voor de toekenning van de sociale voorzieningen voor gehandicapten, wordt toevertrouwd aan een centrale multidisciplinaire evaluatiecommissie, opgericht in de schoot van het Departement voor Sociale Voorzorg.

Deze beoordeling steunt op de gegevens uit het basisdossier die door de bij artikel 6 bedoelde dienst aan die centrale evaluatiecommissie worden overgemaakt.

Art. 11.

De Koning brengt de wettelijke bepalingen die betrekking hebben op de toegang tot de voorzieningen voor gehandicapten in overeenstemming met de bepalingen van dit hoofdstuk.

HOOFDSTUK III.

Functionele revalidatie.

Art. 12.

De gehandicapte heeft recht op een functionele en bestendige revalidatie, indien zijn toestand dit vergt. Deze revalidatie omvat :

1° de functionele revalidatie door zorgenverstrekkers in het kader van Volksgezondheid en van Nationale Opvoeding die uitsluitend geregeld wordt door het betrokken departement;

2° de functionele revalidatie door zorgenverstrekkers buiten het kader van voornoemde reglementering en die onder het stelsel van de ziekteverzekering valt;

3° de individuele materiële verstrekkingen die verband houden met functionele revalidatie en ten laste vallen van de ziekteverzekering.

Art. 13.

Vallen ten laste van de ziekteverzekering, de revalidatieverstrekkingen die :

1° voorkomen in de door de Koning vastgestelde nomenclatuur van de verstrekkingen inzake de geneeskundige verzorging;

2° opgenomen zijn in een protocol houdende vaststelling van het globale revalidatieproces dat aangewezen is om aan de betrokken gehandicapte een optimale lichamelijke en geestelijke geschiktheid te verschaffen of te restitueren. De Koning stelt de modaliteiten vast volgens welke het hierboven bedoelde protocol wordt opgesteld en goedgekeurd.

Art. 14.

Les centres ou services de réadaptation sont agréés par le Ministre qui a la Santé publique dans ses attributions.

Art. 15.

Dans les limites des crédits inscrits au budget, le Ministre de la Santé publique peut accorder aux centres ou services de réadaptation agréés des subventions à la construction, à l'aménagement, à l'extension et à l'entretien.

Art. 16.

Dans les limites des dispositions de l'article 13, la réadaptation visée à l'article 12, 2°, est intégralement à charge de l'assurance maladie en vertu d'un accord conclu avec le Service des soins médicaux de l'I. N. A. M. I. sur la proposition du collège des médecins-directeurs.

Art. 17.

Selon les modalités d'exécution fixées par le Roi, une partie des moyens de financement alloués au Fonds national de reclassement social des handicapés en vertu de l'article 24 de la loi du 16 avril 1963 est transférée au budget des départements qui :

- a) assurent, en application de l'article 15, le subventionnement des centres et des services de réadaptation agréés;
- b) prennent en charge, en application des articles 12, 2° et 3°, et 13, les frais des prestations de réadaptation.

Art. 18.

Le Roi met la législation relative au reclassement social et à l'assurance-maladie en concordance avec les présentes dispositions.

CHAPITRE IV.

Enseignement.

Art. 19.

L'article 1 de la loi du 6 juillet 1970 sur l'enseignement spécial est remplacé par la disposition suivante :

« La présente loi s'applique aux enfants et aux adolescents qui, sur la base d'un examen multidisciplinaire effectué par les institutions définies à l'article 5 de la présente loi, relèvent de l'enseignement spécial. »

Art. 20.

Dans les conditions et selon les modalités fixées par le Roi, l'enseignement spécial peut être dispensé en collaboration intégrée avec l'enseignement ordinaire. Dans ce cas, après avis de l'instance de guidance, il est donné à l'élève handicapé la possibilité de suivre des cours de l'enseignement ordinaire sous la responsabilité du chef de l'établissement où il est inscrit comme élève régulier.

Art. 14.

De centra of diensten voor revalidatie worden erkend door de Minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort.

Art. 15.

Binnen de perken van de op de begroting uitgetrokken kredieten kan de Minister van Volksgezondheid aan de erkende centra of diensten voor revalidatie toelagen verlenen voor oprichting, inrichting, vergroting en onderhoud.

Art. 16.

De bij artikel 12, 2°, bedoelde revalidatie valt, binnen de perken van de bepalingen van artikel 13, volledig ten laste van de ziekteverzekering op grond van een op voorstel van het college van geneesheren-directeurs met de Dienst voor geneeskundige verzorging van het R. I. Z. I. V. afgesloten overeenkomst.

Art. 17.

Volgens de door de Koning te bepalen uitvoeringsregelen, wordt een gedeelte van de financieringsmiddelen die aan het Rijksfonds voor sociale reclassering van de mindervaliden worden toegekend op grond van artikel 24 van de wet van 16 april 1963, overgeheveld maar de begroting van de departementen die

- a) in toepassing van artikel 15 instaan voor de subsidiering van de erkende centra en diensten voor revalidatie;
- b) in toepassing van artikel 12, 2° en 3°, en van artikel 13, de kosten van revalidatieverstrekkingen ten laste nemen.

Art. 18.

De Koning brengt de wetgeving betreffende de sociale reclassering en de ziekteverzekering in overeenstemming met onderhavige bepalingen.

HOOFDSTUK IV.

Onderwijs.

Art. 19.

Artikel 1 van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon onderwijs wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Deze wet is van toepassing op kinderen en adolescenten die, op basis van een multidisciplinair onderzoek door instellingen als bepaald bij artikel 5 van deze wet, aangezien zijn op buitengewoon onderwijs. »

Art. 20.

Buitengewoon onderwijs kan, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten door de Koning bepaald, verstrekt worden in geïntegreerde samenwerking met het gewoon onderwijs. Hierbij wordt de gehandicapte leerling na advies van de begeleidingsinstantie, in de gelegenheid gesteld lessen te volgen in het gewoon onderwijs onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de inrichting waar hij als regelmatige leerling is ingeschreven.

Art. 21.

Pour l'exécution de l'article précédent et des articles 21, § 5, et 24 de la loi précitée du 6 juillet 1970, le Roi fixe, en vue de l'intégration de tous moyens possibles et requis offerts spécifiquement par des disciplines autres que l'enseignement et la pédagogie, les modalités d'utilisation des équipements de réadaptation existant dans d'autres Ministères que celui de l'Education nationale.

Art. 22.

Le Roi organisera ou subventionnera, pendant une durée limitée, des expériences d'enseignement en faveur des enfants ou des adolescents handicapés, notamment en ce qui concerne l'intégration de ces handicapés dans l'enseignement ordinaire.

CHAPITRE V.

Revenus.

Art. 23.

Il est octroyé à chaque handicapé majeur qui n'a pas de revenus provenant de son propre travail un revenu socio-vital minimum.

Art. 24.

Les handicapés qui sont dans l'impossibilité de subvenir à leurs besoins par leur propre travail et qui ne disposent pas d'un revenu suffisant de remplacement sur base d'une réglementation légale belge ou étrangère, ont droit à un minimum de moyens d'existence tel qu'il est fixé par la législation relative au minimum de moyens d'existence ou par la législation relative au revenu garanti aux personnes âgées.

Lors de la détermination de ce revenu de remplacement, il sera éventuellement tenu compte du fait que le handicapé est placé dans une institution où il est entretenu et soigné et qui est subventionnée à cette fin par les autorités.

Art. 25.

Il est accordé aux handicapés qui rencontrent des difficultés exceptionnelles pour s'intégrer à la vie sociale et qui, de ce fait, ont à faire face à des frais particulièrement élevés, une allocation d'intégration dans les conditions et selon les modalités fixées par le Roi, en tenant compte des besoins de l'intéressé en prestations spéciales en vue de son intégration. Cette allocation d'intégration n'est pas prise en considération lors de la fixation du montant du revenu de remplacement.

Art. 26.

L'allocation d'intégration se substitue à l'indemnité pour l'aide d'une tierce personne, aux avantages fiscaux existants ainsi qu'à tous les autres avantages spécifiques accordés par les pouvoirs ou les services publics en vue de rembourser ou d'éviter des frais déterminés.

Art. 21.

Voor de uitvoering van voornoemd artikel en van artikel 21, § 5, en artikel 24 van de wet van 6 juli 1970, bepaalt de Koning, met het oog op de integratie van alle mogelijke en vereiste hulpmiddelen geboden door andere dan specifieke onderwijskundige en pedagogische disciplines, de wijze waarop de bestaande revalidatievoorzieningen van andere Ministeries dan dat van Nationale Opvoeding zullen worden aangewend.

Art. 22.

De Koning zal tijdens een beperkte duur experimenten organiseren of subsidiëren inzake onderwijs van gehandicapte kinderen of adolescenten, onder meer in verband met de inschakeling van deze gehandicapten in het gewoon onderwijs.

HOOFDSTUK V.

Inkomen.

Art. 23.

Aan ieder meerdejarige gehandicapte die geen inkomen heeft door eigen arbeid wordt een socio-vitaal minimum-inkomen uitgekeerd.

Art. 24.

Gehandicapten die niet door hun eigen arbeid in hun onderhoud kunnen voorzien en die niet over een voldoende vervangingsinkomen beschikken krachtens een Belgische of buitenlandse wettelijke regeling, hebben recht op het bestaansminimum, als bepaald bij de wetgeving op het bestaansminimum of de wetgeving op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Bij het bepalen van dit vervangingsinkomen wordt eventueel rekening gehouden met de opname van de gehandicapte in een instelling waar in zijn onderhoud en verzorging wordt voorzien en die daarvoor gesubsidieerd is door de overheid.

Art. 25.

Aan de gehandicapten die buitengewone moeilijkheden ondervinden om zich in het sociale leven te integreren en die hiertoe bijzondere kosten moeten maken, wordt een integratietegemoetkoming verleend onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten door de Koning bepaald, rekening houdend met de behoefte van de betrokkene aan bijzondere voorzieningen tot integratie. Deze integratietegemoetkoming wordt niet in aanmerking genomen bij de vaststelling van het bedrag van het vervangingsinkomen.

Art. 26.

De integratietegemoetkoming vervangt de vergoeding voor hulp van derden, de bestaande fiscale voordelen en alle andere door de overheid of de openbare diensten toegekende specifieke voordelen die tot doel hebben welbepaalde onkosten te vergoeden of te vermijden.

CHAPITRE VI.

Reclassement professionnel.

Art. 27.

Pour bénéficier d'un reclassement professionnel adéquat, le handicapé s'adresse au Fonds national de reclassement social des handicapés.

Art. 28.

Le Fonds national de reclassement social des handicapés prend en charge les frais des prestations de reclassement professionnel des handicapés, éventuellement déduction faite des autres interventions accordées en vertu des dispositions légales ou réglementaires.

Art. 29.

Pour être prises en charge par le Fonds national, les prestations en vue du reclassement d'un handicapé doivent figurer dans un protocole fixant le processus global de réadaptation et de reclassement qui s'indique pour assurer ou rendre au handicapé intéressé une aptitude professionnelle optimale.

Le Roi détermine les modalités d'élaboration et d'approbation du protocole précité.

Art. 30.

Le Ministre qui a l'emploi dans ses attributions agréé les centres ou les services spécialisés de formation et de réadaptation professionnelles des handicapés ainsi que les sections de formation des ateliers protégés.

Art. 31.

Dans les conditions fixées par le Roi, le Fonds national de reclassement social accorde aux centres ou aux services spécialisés agréés d'orientation, de formation et de réadaptation professionnelles ainsi qu'aux sections de formation des ateliers protégés des subsides pour la création, l'aménagement, l'agrandissement et le fonctionnement.

7 juin 1977.

HOOFDSTUK VI.

Professionele reclassering.

Art. 27.

De minder-valide wendt zich voor een aangepaste professionele reclassering tot het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen.

Art. 28.

Het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen neemt de kosten van de door een gehandicapte genoten professionele reclasseringsverstrekkingen ten laste, eventueel na aftrek van andere wettelijke of reglementaire tussenkomsten.

Art. 29.

Om ten laste genomen te worden door het Rijksfonds moeten de reclasseringsverstrekkingen, waarvan een gehandicapte geniet, opgenomen zijn in een protocol houdende vaststelling van het globale revalidatie- en reclasseringsproces, dat aangewezen is om aan de betrokken gehandicapte een optimale professionele geschiktheid te verschaffen of te restitueren.

De Koning stelt de modaliteiten vast volgens welke het hierboven bedoelde protocol wordt opgesteld en goedgekeurd.

Art. 30.

De Minister tot wiens bevoegdheid te tewerkstelling behoort, erkent de gespecialiseerde centra of diensten voor beroepsopleiding en -omscholing van gehandicapten en de opleidingsafdelingen van de beschutte werkplaatsen.

Art. 31.

Binnen de door de Koning bepaalde voorwaarden verleent het Rijksfonds voor sociale reclassering aan de erkende gespecialiseerde centra of diensten voor beroepsoriëntering-, opleiding en -omscholing van gehandicapten en de opleidingsafdelingen van de beschermde werkplaatsen, toelagen voor oprichting, inrichting, vergroting en werking.

7 juni 1977.

Wivina DEMEESTER-DE MEYER.
W. MARTENS,
M. PLASMAN,
J. HENCKENS,
J. LENSSENS,
G. VERHAEGEN.